

hele den nordvestlige Deel af Jylland, saaledes at denne Forbindelse kunde blive ligesaa nær som den, der vil kunne tilveiebringes over Ny Mølle. Jeg kommer herved paa en ganske naturlig Maade til at komme ind paa selve den Linie, der er bragt i Forslag i Lovudkastet, nemlig den østlige direkte Linie over Torrib til Aarhus og en Linie derfra til Silkeborg. Denne Linie fyldestgjør naturligviis, det skal jeg erkjende, Noget af det Samme, som fyldestgjøres ved Ny Mølle; den fyldestgjør Forbindelsen mellem Vest og Øst, men den fyldestgjør ikke denne Forbindelse ad den nærmeste Wei, og endnu mindre ad den billigste Wei. Det vil jo, som de ærede Herrer ville see af Beregningerne, være forbundet med en temmelig betydelig Meerudgift, dersom man skulde vælge den østlige Linie tilligemed Sidebanen Aarhus-Silkeborg. Den er anslaaet til en Sum af ialt 7,630,580 Rd. hvoraf Sidebanen i Anlægsomkostninger alene vil tage de 864,440 Rd. Men jeg troer, som sagt, slet ikke, at det vestlige Jylland i Grunden vil være saa vel tjent med den Linie, man vil faae ved at antage Lovforslaget, som naar Loven bliver staaende ved Magt, fordi det er en ikke ubetydelig Omvei, man da maatte gjøre, naar man over Aarhus skulde fra Silkeborg mod Syd. Nu er det vel under tidligere Forhandlinger stillet i Udfigt, at man skulde tilveiebringe hiin Forbindelse Syd paa, langs Vestkysten fra Hølstebro til Varde og derpaa til Østkysten; men det staaer dog kun som en Fremtidsforhaabning, og naar det kan komme til Udførelse, er overmaade vanskeligt at sige. Linien fra Silkeborg til Aarhus har den væsentlige Mangel, at den løber parallelt med en anden Linie, den saakaldte Dverbane, i en Afstand af 3—4 Meil, og det forekommer mig som en stor Luxus saaledes at anlægge parallelle Jernbaner med en kort Afstand. Altsaa af den Grund holder jeg stærkt paa at bevare Ny Mølle, fordi den betegner den hurtigste, korteste og billigste Forbindelse mellem det nordvestlige Jylland og den sydlige Deel af Østkysten. Naar man vil tilveiebringe en Forbindelse mellem Horsens og Aarhus over Fuldbro Mølle, saa troer jeg heller ikke, at de Anstuelser,

man søgte at fyldestgjøre ved Loven, paa nogen Maade ville blive det. Der er ikke ringe Forskel i Forholdene ved Ny Mølle og Mos-Sø. For det Første er Vandveien paa Sødraget vest for Ny Mølle allerede færdig; det er en kort Wei paa et roligt Vand, hvor en lille Dampbaad og let byggede Pramme kunne benyttes. En Dampbaad kan gjøre 2 Reiser daglig frem og tilbage mellem Ny og Silkeborg; og paa Grund af denne hyppigere Fart og den stærke Strømning i dette Sødrag kan Vandet holdes aabent, naar det ikke fryser meget haardt. I Mos-Sø derimod ere Forholdene meget forskjellige derfra. Det er en af de Søer i Jylland, som er dybest og meest udsat for Paavirkning af Vinden. Der er der undertiden en overordentlig høi Sø, der gaaer paa denne Sø undertiden Bølger, som om man var ude paa Havet, og der vil behøves stærkere Dampbaade til at befare denne Sø end til at befare den anden, ligesom der ogsaa vil udkræves større og stærkere byggede Pramme. Det, at der aldeles ingen Strømning er, vil gjøre, at denne Sø lægger meget tidligere til end de vestligere Søer, ligesom ogsaa Dampbaaden kun vil kunne gjøre een Reise frem og tilbage om Dagen mellem Fuldbro og Silkeborg, medens den vil kunne gjøre 2 Reiser frem og tilbage mellem Ny Mølle og Silkeborg. Alle disse Omstændigheder ville derfor gjøre, at den hele Drift bliver vanskeligere og kostbarere paa Mos Sø end paa Ny Mølle Sø, ikke at tale om, at Vandforbindelsen til Fuldbro kun vil kunne tilveiebringes ved en ikke ubetydelig Udgift, og det forekommer mig derfor, at naar man vil en Vandforbindelse til Erstatning for en Jernbane, skal man ikke gaae længere end til Ny Mølle. En Vandforbindelse, synes det mig overhovedet, kunde have været overmaade god for 30 eller 50 Aar siden; men jeg troer ikke, at den vil fyldestgjøre de Forbringinger til Samfærdselsforholdene, som stilles nu. Jeg troer ganske vist, at det er en Lettelse, hvor den findes, men en Lettelse, som dog ikke paa nogen Maade kan sammenlignes med den, Jernbanen hyder, og jeg vilde derfor, ansee det for overordentlig uheldigt, om man skulde fortsætte disse Kanaliseringsprojekter videre end der,